

Teknisk notat

Til: Hjellnes Consult AS
V/: Kjetil Hansen
Fra: NGI
Dato: 31. august 2010
Dokumentnr.: 20100576-00-3-TN
Prosjekt: Biogassanlegg på Esva, supplerende grunnundersøkelser og vurderinger
Utarbeidet av: Einar John Lande og Magnus Rømoen
Prosjektleder: Magnus Rømoen
Kontrollert av: Arne Kleven

Hovedkontor:
Pb. 3930 Ullevål Stadion
0806 Oslo

Avd Trondheim:
Pb. 1230 Pirsentert
7462 Trondheim

T 22 02 30 00
F 22 23 04 48

Kontonr 5096 05 01281
Org. nr 958 254 318 MVA

ngi@ngi.no
www.ngi.no

Innledende vurdering av grunnforhold, stabilitet og fundamentteringsprinsipper

Innhold

1 Innledning	2
2 Grunnforhold	2
2.1 Terreng	2
2.2 Jordklassifisering	3
2.3 Fjelldybder	3
2.4 Grunnvann	3
3 Områdestabilitet	4
3.1 Beregningsprofiler	4
3.2 Styrkeparametere	4
3.3 Resultater av stabilitetsvurderinger	4
3.4 Tiltak for bedring av stabilitet	5
4 Fundamenteringsprinsipper	5
5 Referanser	6

Tegninger

Tegning 001	Oversiktskart	M = 1 : 50 000
Tegning 010	Beliggenhet av stabilitetsprofiler	M = 1 : 1000
Tegning 100	Profil D-D	M = 1 : 300
Tegning 101	Profil E-E	M = 1 : 300
Tegning 102	Profil G-G	M = 1 : 300

Vedlegg

Vedlegg A Kart over tiltaksområde

1 Innledning

Norge Geoteknisk Institutt (NGI) har på oppdrag fra Hjellnes Consult AS (HC) utført grunnundersøkelser på Esval fyllplass i Nes kommune. Grunnundersøkelsene ble utført i løpet av sommeren 2010 og er presentert i NGI-rapport 20100576-00-2-R, se ref. 1. Bakgrunnen for grunnundersøkelsene var for å kartlegge grunnforholdene i forbindelse med en framtidig utbygging av et biogassanlegg på Esval. Beliggenheten av området er vist på tegning 001 mens beliggenheten av de utførte grunnundersøkelsene sommeren 2010 er vist på tegning 010.

I tillegg har NGI også tidligere utført flere grunnundersøkelser på Esval. En innledende vurdering ble gjort for biogassanlegget i 2009, se ref. 2, mens man i 1992 og 2002, se henholdsvis ref. 3 og 4, utførte grunnundersøkelser i forbindelse med en potensiell utvidelse av fyllplassen.

Dette tekniske notatet er en oppsummering og beskrivelse av resultatene fra grunnundersøkelsene som ble utført sommeren 2010. I tillegg er områdestabiliteten vurdert. Notatet gir også noen vurderinger/anbefalinger vedrørende fundamentering av de framtidige byggene.

Beliggenheten av det aktuelle tiltaksområdet er vist i vedlegg A med en blå markering. Ut i fra kartet i vedlegg A er så beliggenheten av tiltaksområdet videre tegnet inn på tegning 010.

2 Grunnforhold

2.1 Terrenget

Det aktuelle tiltaksområdet ligger på et platå mellom kote +160 og +165. I henhold til det kartgrunnlaget NGI har tilgjengelig er det i tillegg enkelte lokale hauger på opp til 5 m høyde innenfor området for biogassanlegget.

Basert på kartgrunnlaget NGI har for området faller terrenget mot sør og sørvest ned mot et lavereliggende åkerområde. Terrenget nede på åkerområdet ligger på det dypeste på rundt kote +138.

Mot nord/nordvest er det en opprinnelig bekkedal som delvis er blitt fylt igjen. Terrenget faller her med naturlig skråning ned mot et kotenivå på rundt kote +152.

Områdene nord/øst for tiltaksområdet ser ut fra kartgrunnlaget å ligge på omrent samme kotenivå som tiltaksområdet, med noe mindre variasjoner i kotenivå.

2.2 Jordklassifisering

Basert på de utførte grunnundersøkelsene i tiltaksområdet, se ref. 1, består løsmassene i toppen av et 3 til 5 m tykt lag av tørrskorpe og/eller fyllmasser. Under tørrskorpen er det et lag med leire med en mektighet på mellom 20 og 25m. Under leira igjen er det fjell, antageligvis med et tynt lag med morene over.

Ut i fra data NGI sitter på fra tidligere prosjekter i området og kartet over tiltaksområdet som er utarbeidet av HC, er det primært i den nordre delen av tiltaksområde hvor det kan påtreffes mye fyllmasser. En grense for denne fyllingen er vist på kartet i vedlegg A.

Leira er middels fast til fast med en plastisitetsgrense varierende mellom 18 og 23 og et vanninnhold varierende mellom 32% og 44%. Videre er sensitiviteten lav med verdier varierende mellom 5 og 13. Dette siste skyldes en relativt høy omrørt skjærstyrke i materialet, med s_r -verdier (omrørt skjærstyrke) varierende mellom 4 og 8 kPa.

Basert på de utførte ødometerforsøkene for prøveseriene tatt i borpunkt 1 og 2, se tegning 010, er materialet noe overkonsolidert. De to prøvene tatt på ca 6,4 m dybde indikerer en OCR (overconsolidation ratio, forhold mellom tidligere maksimal spenning og nåværende in situ spenning) på 2,7 og 2,8, mens prøven tatt 10,4 m indikerer en OCR på 1,8. Resultatene indikerer dermed en tidligere tilleggsspenning på mellom 160 og 220 kPa.

2.3 Fjelldybder

Boringene innenfor tiltaksområdet, se ref. 1, indikerer en fjellbeliggenhet på mellom kote +134 og +140, hvorav fjellet stiger noe mot sørøst. Dette gir en løsmassemektighet på mellom 24 og 30 m.

I foten av skråningen, altså sør/sørvest for tiltaksområdet er løsmassemektigheten en del mindre, her indikerer boringene en mektighet på rundt 7 m i borpunktene til de to utførte boringene.

2.4 Grunnvann

Målinger av grunnvannet indikerer en grunnvannstand på ca kote +148 for det aktuelle tiltaksområdet.

3 Områdestabilitet

3.1 Beregningsprofiler

Områdestabiliteten er vurdert i tre ulike beregningsprofiler. Beliggenheten av profilene er vist på tegning 010.

De tre profilene er valgt ut fra en tilnærming mot å finne de mest kritiske skråningene ned mot ravinedalen i sør/sørvest, samtidig som de er etablert der hvor man har dekning med grunnundersøkelser.

Grunnforholdene for de tre profilene er deretter tolket ut i fra de utførte grunnundersøkelsene, med en interpolering/geoteknisk vurdering mellom de ulike borpunktene.

3.2 Styrkeparametere

Styrkeparametere for leira er basert på kombinasjon av tolkning av CPTU-sonderingene, vurdering av resultatene fra laboratorieundersøkelsene og en erfaringsbasert styrkevurdering ut i fra nåværende og tidligere spenningsforhold, den såkalte SHANSHEP-metode, se ref. 5. Anisotropiforholdet for leira er valgt ut fra en erfaringsvurdering basert på resultater fra tidligere forsøksprosjekter NGI har jobbet med.

Styrkeparametrene for tørrskorpen er basert på erfaringsverdier fra tilsvarende materialer.

3.3 Resultater av stabilitetsvurderinger

Resultatene fra stabilitetsberegningene i de tre profilene D-D, E-E og G-G er presentert på tegning 100 til 102. På tegningene vises lagdelinger, fjellforløp, material- og styrkeparametere, utførte boringer, og beregnede glidesirkler. I tillegg er den omtrentlige beliggenheten av tiltaksområdet vist på profilene.

Stabiliteten langs skråningskant i profil D-D og E-E er generelt lav med en kritisk sikkerhetsfaktor F_c henholdsvis lik 1,29 og 1,16. For profil G-G er derimot sikkerheten høyere, med en beregnet sikkerhet på 1,6

I beregningene er det i tillegg til å vurdere den kritiske glideflaten også sett på hvordan sikkerhetsnivået er for glideflater lengre bak i skråningen. Som resultatene i tegningene viser øker sikkerhet jo lengre bak man kommer.

I utgangspunktet ønsker man en sikkerhet for skråningene som er lik 1,4 eller høyere. Som resultatene fra beregningene viser har man dermed en lavere sikkerhet enn dette for to av skråningene.

3.4 Tiltak for bedring av stabilitet

For å kunne bedre områdestabiliteten er det normalt tre prinsipper man kan gjennomføre: etablering av motfylling i foten av skråningen, avlastning på toppen av skråningen eller økning av skjærstyrken til materialet. Det er ikke gjort noen beregninger på et eventuelt omfang av disse tiltakene i denne omgangen, men dette må gjøres før evt bygging på toppen av skråningen settes i gang.

4 Fundamenteringsprinsipper

Det er i utgangspunktet tre ulike måter å fundamentere framtidige konstruksjoner på: direkte fundamentering, kompensert fundamentering og pelefundamentering.

Direktfundamentering kan brukes på mindre bygg. Lasten fra bygget føres direkte ned på terreng eller i begrensede dybder under terreng. Lastene som føres ned må være så små at styrken i leira er tilstrekkelig til å kunne tåle belastningen fra fundamentet. I tillegg må setningene være så små at de kan tolereres.

Kompensert fundamentering brukes når det er noe større laster fra byggene og byggene bygges med et eller flere kjellernivå. Påførte fundamentlaster må være mindre enn vekten av den jorden man fjerner. Man vil dermed unngå økning i spenninger og unngå faren for setninger.

Det er som tidligere nevnt påvist overkonsolidering i leira på tiltaksområdet som er gunstig med tanke på en kompensert fundamentering. Kompensert fundamentering krever for øvrig god kjennskap til fjelldybde og lastfordelingen under fundamentene.

Pelefundamentering er aktuelt der hvor det er store laster, strenge krav til setninger/differansesetninger og man har dårlig kunnskap om grunnforholdene. Pelene er enten spissbærende til fjell eller friksjonspeler i leire.

Lette administrasjonsbygg/plasthaller etc. kan antageligvis overflatefundamenteres, evt fundamenteres med noe kompensert fundamentering.

Resterende bygningsmasse må vurderes nærmere i samråd med tiltakshaver/bygningsteknisk sakkyndig mhp. laster, ømfintlighet for setninger og plassering på tomta. Der hvor det er fyllmasser er det spesielt viktig at man vurdere fundamenteringsløsningen godt, da bygg som fundamenteres direkte eller kompensert på fyllmasser kan få relativt store setninger.

5 Referanser

- /1/ Norges Geotekniske Institutt (2010)
"Biogassanlegg på Esvat, supplerende grunnundersøkelser og vurderinger. Grunnundersøkelser. Datarapport."
NGI rapport 201000576-00-2-R, datert 9. august 2010.
- /2/ Norges Geotekniske Institutt (2009)
"Lokalisering av biogassanlegg, grunnundersøkelser Esvat. Datarapport – grunnundersøkelser"
NGI rapport 20091799-00-1-R, datert 9. september 2009.
- /3/ Norges Geotekniske Institutt (1992)
Esvat Fyllplass, Nes kommune. "Stabilitet ved utvidelse av eksisterende fyllplass" Brev til Jordforsk, datert 11. mai 1992.
- /4/ Norges Geotekniske Institutt (2002)
"Esvat fyllplass, Nes kommune. Grunnundersøkelser og geotekniske vurderinger".
NGI rapport 20021319-1, datert 18. februar 2003.
- /5/ Ladd, C.C., Foott, R., Ishihara, K., Schlosser, F. and Poulos, H.G. (1977)
"Stress-deformation and strength characteristics"
Proceedings from the 9th International conference on soil mechanics and foundation engineering, Tokyo, 1977, s 421-494

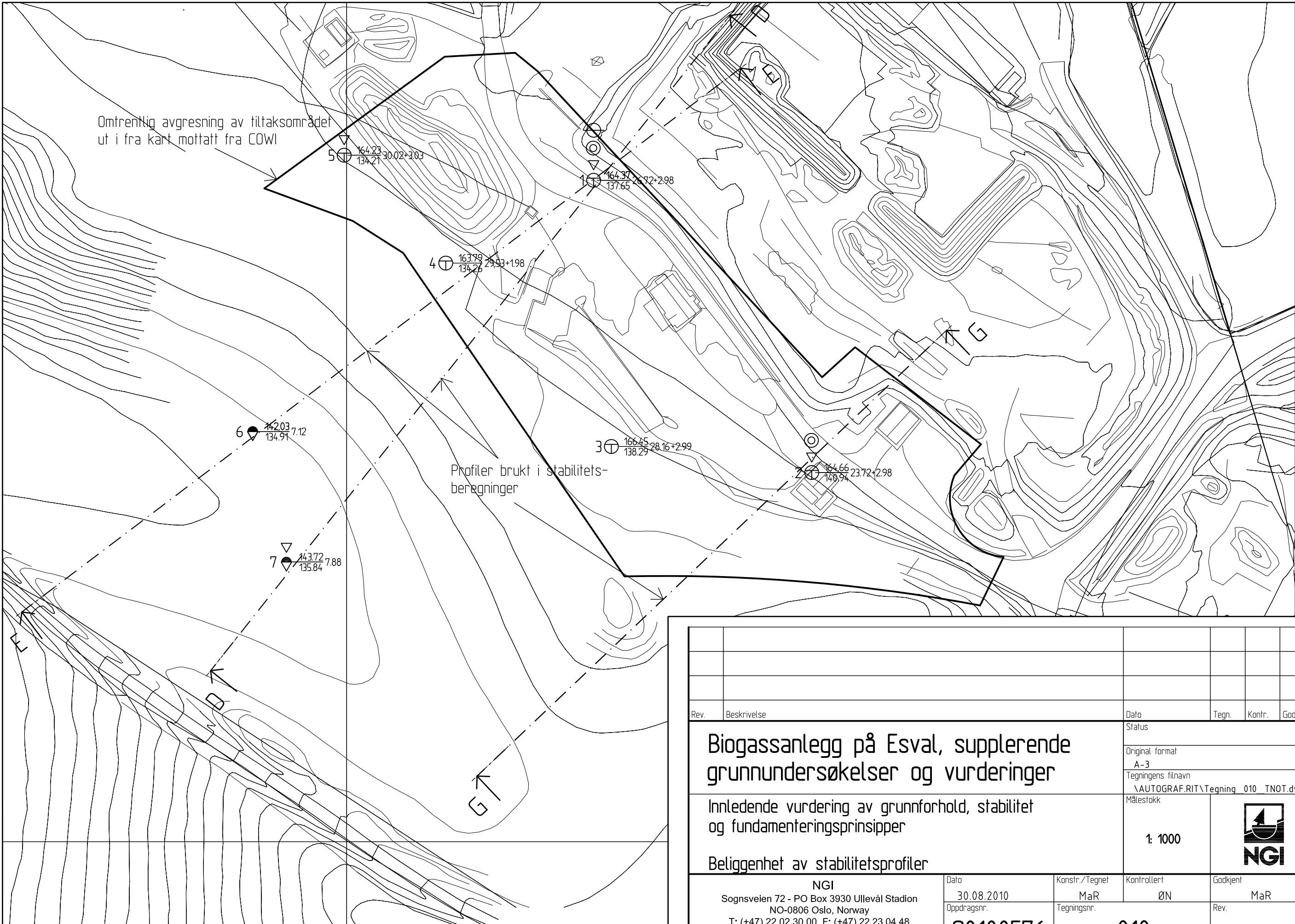
Biogassanlegg på Esval, supplerende grunnundersøkelser og vurderinger

Innledende vurdering av grunnforhold, stabilitet
og fundamentprinsipper

Oversiktskart

Status
Original format
A-4
Tegningens filnavn 20100576\AUTOGRAF.RIT\Tegning_001.tnot

Målestokk	1: 50 000	
-----------	-----------	---

~~Profiler brukt i stabilitetsberegninger~~

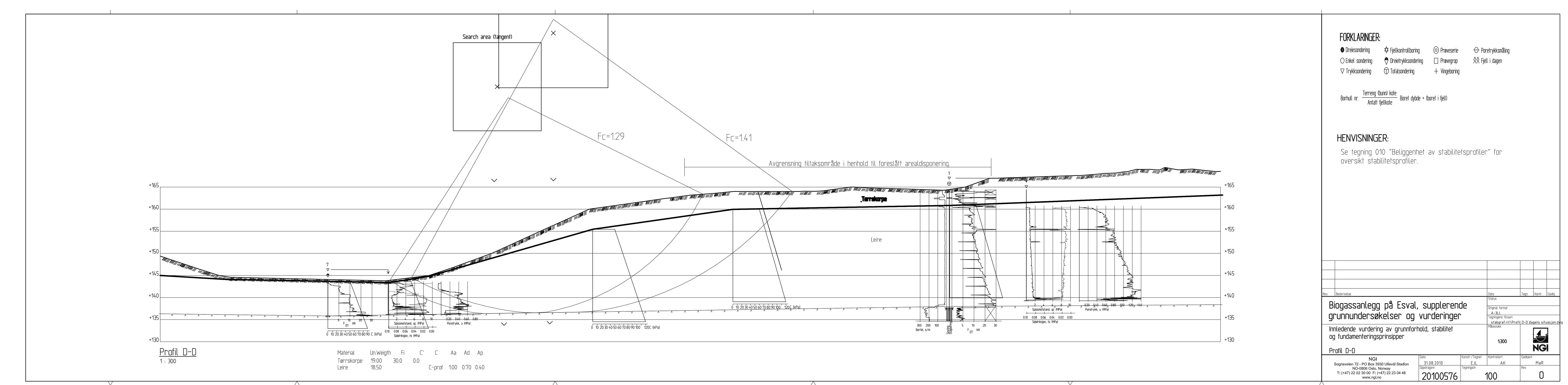
Biogassanlegg på Esval, supplerende grunnundersøkelser og vurderinger

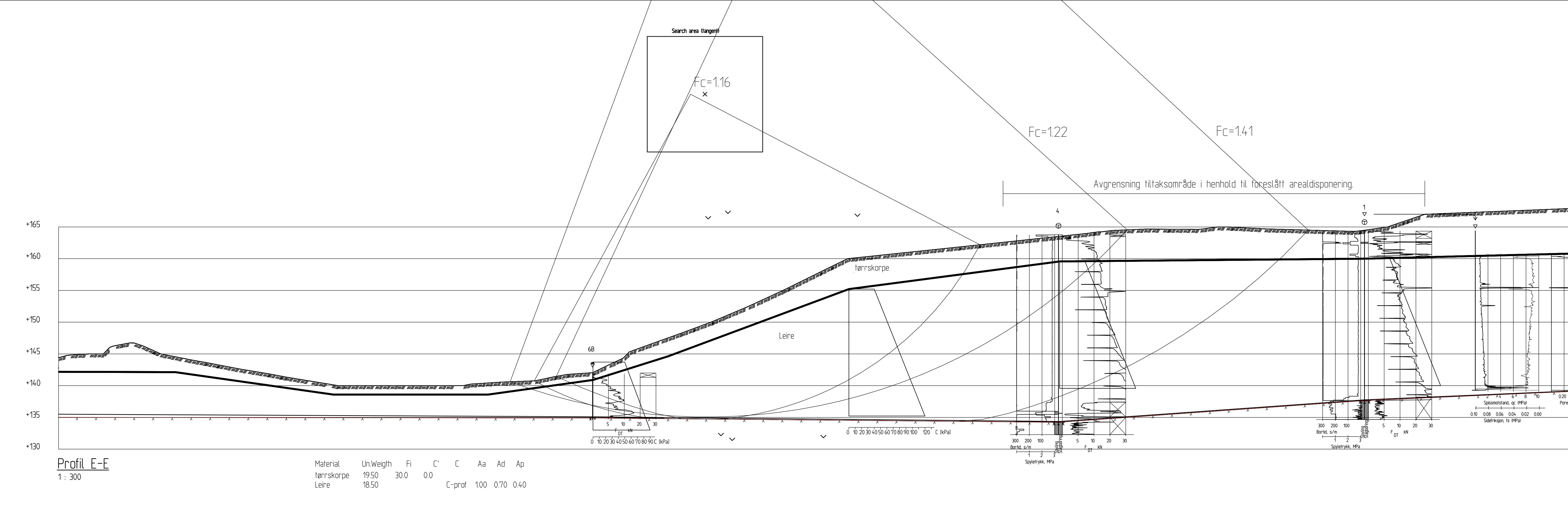
Innledende vurdering av grunnforhold, stabilitet og fundamentteringsprinsipper

Beliggenhet av stabilitetsprofiler

NGI
Sognsveien 72 - PO Box 3930 Ullevål Stadion
NO-0806 Oslo, Norway
T: (+47) 22 02 30 00 F: (+47) 22 23 04 48
www.ngi.no

Rev.	Beskrivelse	Dato	Tegn.	Kontr.	Godkj.
	Biogassanlegg på Esvat, supplerende grunnundersøkelser og vurderinger		Status		
			Original format		
			A-3		
			Tegningens filnavn		
			\AUTOGRAF.RIT\Tegning 010 TNOT.dwg		
	Innledende vurdering av grunnforhold, stabilitet og fundamenteringsprinsipper	Målestokk 1: 1000			
	Beliggenhet av stabilitetsprofiler				
NGI Sognsveien 72 - PO Box 3930 Ullevål Stadion NO-0806 Oslo, Norway T: (+47) 22 02 30 00 F: (+47) 22 23 04 48 www.ngi.no		Dato 30.08.2010	Konstr./Tegnet MaR	Kontrollert ØN	Godkjent MaR
		Oppdragsnr.	Tegningsnr.		Rev.
		20100576	010		

Se tegning 010 "Beliggenhet av stabilitetsprofiler" for overs stabilitetsprofiler.

+145

+140

+135

+130

120 140

Rev. Beskrivelse Dato Tegn. Kontr. Godkj.

Biogassanlegg på Esval, supplerende grunnundersøkelser og vurderinger

Innledende vurdering av grunnforhold, stabilitet og fundamentteringsprinsipper

Profil E-E

NGI
Sognsveien 72 - PO Box 3930 Ullevål Stadion
NO-0806 Oslo, Norway
T: (+47) 22 02 30 00 F: (+47) 22 23 04 48
www.ngi.no

Dato 31.08.2010 Konstr./Tegnet EJL Kontrollert AK Godkjent MaR

Oppdragsnr. Tegningsnr. Rev.

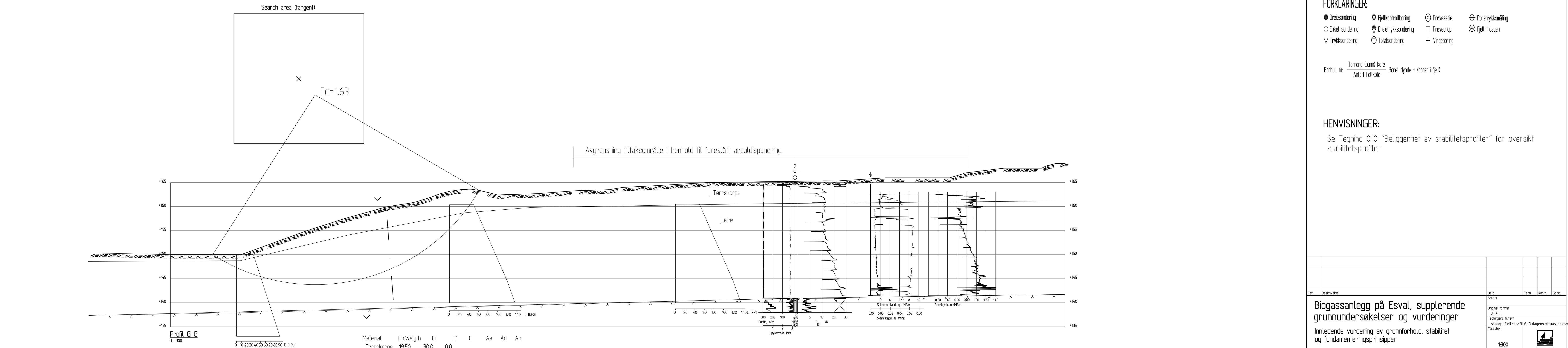
20100576 101 0

Status

Original format
A-BLL

Tegningens filnavn
stabgraf.rit\profil E-E dagens situasjon.dwg

Målestokk 1:300

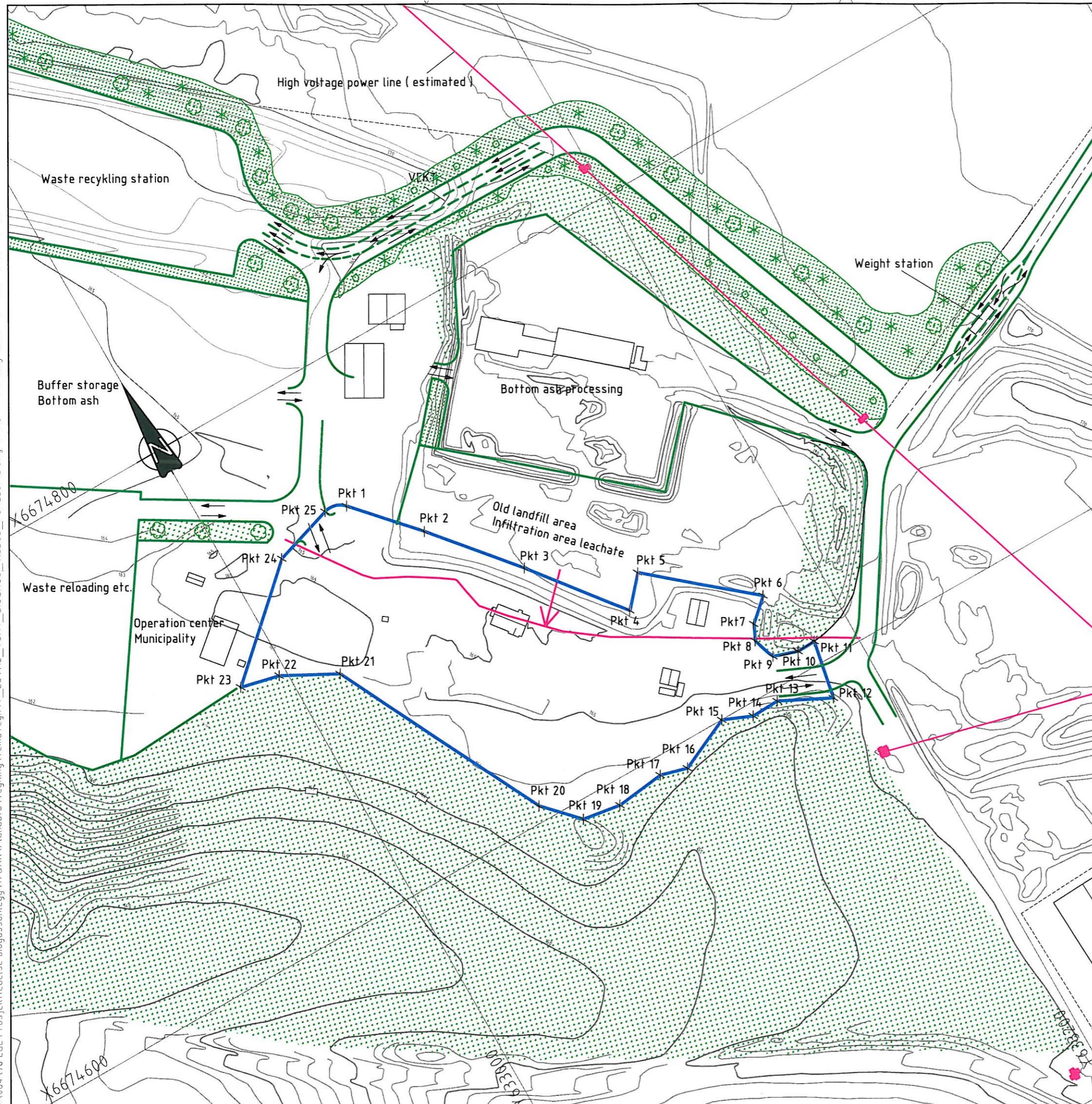
Dokumentnr.: 20100576-00-3-TN

Dato: 2010-08-31

Side: 1

Vedlegg: A

Vedlegg A - Kart over tiltaksområde

T Tegnforklaring:

- [Green dots pattern] Green buffer zone (zone plan)
  - [Dotted pattern] Green spaces (proposal)
  - [Flower icon] * Green area (proposal)
  - Pimpose limits (zone plan)
  - — — Zone Plan limits
  - [Blue rectangle] Biogas Plant site
  - Limit old landfill

Pkt nr.	X	Y
Pkt 1	6674744.853	633052.402
Pkt 2	6674721.149	633073.887
Pkt 3	6674689.420	633100.500
Pkt 4	6674654.750	633128.027
Pkt 5	6674666.067	633137.998
Pkt 6	6674634.026	633176.049
Pkt 7	6674626.180	633167.480
Pkt 8	6674620.200	633164.690
Pkt 9	6674611.530	633167.680
Pkt 10	6674608.450	633177.150
Pkt 11	6674608.730	633184.487
Pkt 12	6674585.800	633180.100
Pkt 13	6674595.590	633160.540
Pkt 14	6674595.210	633149.550
Pkt 15	6674600.010	633138.130
Pkt 16	6674590.360	633117.180
Pkt 17	6674593.200	633106.610
Pkt 18	6674590.810	633087.180
Pkt 19	6674593.080	633072.100
Pkt 20	6674606.160	633059.650
Pkt 21	6674689.290	633017.880
Pkt 22	6674700.440	632996.790
Pkt 23	6674703.888	632981.475
Pkt 24	6674739.557	633020.224
Pkt 25	6674747.107	633044.059

B	Coords site area	OVK	KOF	KJH	04.aug. 2010	
A	Tender drawing	OVK	KOF	KJH	22.juni 2010	
v.status	Rev. gjelder	Tegn. (EK)	Kontr (SK)	Godkj.	Dato	
Oslo kommune Energi- gjenvinningsetaten		Målenhet	m	Dato	16. april 2010	
				Tegn.	OVK	
			Saksbeh.	KJH		
		Målestokk og format 1 : 1500 (A3)				
Biogas Plant Site area Esval		Erstn. for:	Erst. av:			
		Prosj.nr.:	064078		Fag:	Miljø
		Tegn.nr.:	11		Rev.	B
		Filnavn:	T_ESVAL_TOMT_BIOGASS_TILBUD_FORELØP			

Kontroll- og referanseside/ Review and reference page

Dokumentinformasjon/Document information					
Dokumenttittel/Document title Innledende vurdering av grunnforhold, stabilitet og fundamenteringsprinsipper			Dokument nr/Document No. 20100576-00-3-TN		
Dokumenttype/Type of document ☐ Rapport/Report ☒ Teknisk notat/Technical Note		Distribusjon/Distribution ☐ Fri/Unlimited ☒ Begrenset/Limited ☐ Ingen/None		Dato/Date 31. august 2010 Rev.nr./Rev.No. 0	
Oppdragsgiver/Client Hjellnes Consult AS					
Emneord/Keywords Grunnforhold, stabilitet, fundamentering					
Stedfesting/Geographical information					
Land, fylke/Country, County Norge, Akershus			Havområde/Offshore area		
Kommune/Municipality Nes			Feltnavn/Field name		
Sted/Location Esval fyllplass			Sted/Location		
Kartblad/Map 1915 Jessheim			Felt, blokknr./Field, Block No.		
UTM-koordinater/UTM-coordinates Sone 32 N6674662 E633040					
Dokumentkontroll/Document control					
Kvalitetssikring i henhold til/Quality assurance according to NS-EN ISO9001					
Rev./ Rev.	Revisjonsgrunnlag/Reason for revision	Egen-kontroll/ Self review av/by:	Sidemanns-kontroll/ Colleague review av/by:	Uavhengig kontroll/ Independent review av/by:	Tverrfaglig kontroll/ Inter-disciplinary review av/by:
0	Originaldokument	MaR	AK	OK	
Dokument godkjent for utsendelse/ Document approved for release		Dato/Date 31.8.10		Sign. Prosjektleder/Project Manager Magnus Rømoen	

NGI (Norges Geotekniske Institutt) er et internasjonalt ledende senter for forskning og rådgivning innen geofagene. Vi utvikler optimale løsninger for samfunnet, og tilbyr ekspertise om jord, berg og snø og deres påvirkning på miljøet, konstruksjoner og anlegg.

Vi arbeider i følgende markeder: olje, gass og energi, bygg, anlegg og samferdsel, naturskade og miljøteknologi. NGI er en privat stiftelse med kontor og laboratorier i Oslo, avdelingskontor i Trondheim og datterselskap i Houston, Texas, USA.

NGI ble utnevnt til "Senter for fremragende forskning" (SFF) i 2002 og leder "International Centre for Geohazards" (ICG).

www.ngi.no

NGI (Norwegian Geotechnical Institute) is a leading international centre for research and consulting in the geosciences. NGI develops optimum solutions for society, and offers expertise on the behaviour of soil, rock and snow and their interaction with the natural and built environment.

NGI works within the oil, gas and energy, building and construction, transportation, natural hazards and environment sectors. NGI is a private foundation with office and laboratory in Oslo, branch office in Trondheim and daughter company in Houston, Texas, USA.

NGI was awarded Centre of Excellence status in 2002 and leads the International Centre for Geohazards (ICG).

www.ngi.no

Ved elektronisk overføring kan ikke konfidensialiteten eller autentisiteten av dette dokumentet garanteres. Addresaten bør vurdere denne risikoen og ta fullt ansvar for bruk av dette dokumentet.

Dokumentet skal ikke benyttes i utdrag eller til andre formål enn det dokumentet omhandler. Dokumentet må ikke reproduseres eller leveres til tredjemann uten eiers samtykke. Dokumentet må ikke endres uten samtykke fra NGI.

Neither the confidentiality nor the integrity of this document can be guaranteed following electronic transmission. The addressee should consider this risk and take full responsibility for use of this document.

This document shall not be used in parts, or for other purposes than the document was prepared for. The document shall not be copied, in parts or in whole, or be given to a third party without the owner's consent. No changes to the document shall be made without consent from NGI.

Hovedkontor/Main office:
PO Box 3930 Ullevål Stadion
NO-0806 Oslo
Norway

Besøksadresse/Street address:
Sognsveien 72, NO-0855 Oslo

Avd Trondheim/Trondheim office:
PO Box 1230 Pirsenteret
NO-7462 Trondheim
Norway

Besøksadresse/Street address:
Pirsenteret, Havnegata 9, NO-7010 Trondheim

T: (+47) 22 02 30 00
F: (+47) 22 23 04 48

ngi@ngi.no
www.ngi.no

Kontor 5096 05 01281/IBAN NO26 5096 0501 281
Org. nr/Company No.: 958 254 318 MVA

BSI EN ISO 9001
Sertifisert av/Certified by BSI, Reg. No. FS 32989